

**แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี**
**Guidelines for developing public participation in the administration of
Kabin Buri Subdistrict Administrative Organization, Kabin Buri District,
Prachin Buri Province**

ชัยฤทธิ์ นากกลาง¹

Chairit Naklang

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมจากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 150 คน โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สมรสแล้วประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 3,000 - 8,000 บาท มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปีขึ้นไป ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านแสดงออกด้วยวิธีอื่นมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมด้านการเมือง และการมีส่วนร่วมด้านนโยบายตามลำดับ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผู้ศึกษาได้จัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ โดยกำหนดเป็น 5 ยุทธศาสตร์ 16 กิจกรรม คือ 1) พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน ให้เพิ่มมากขึ้น มี 4 กิจกรรม 2) พัฒนาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของชุมชนตำบล มี 3 กิจกรรม 3) การพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มี 3 กิจกรรม 4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการตรวจสอบ มี 3 กิจกรรม 5) พัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการแสดงออกด้วยวิธีอื่นของชุมชนตำบล มี 3 กิจกรรม

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; การบริหารงาน

Received: 2024-01-13 Revised: 2024-02-18 Accepted: 2024-02-29

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Corresponding Author e-mail: teerayut.bo@hotmail.com

Abstract

This descriptive independence study aimed to study the people's participation levels toward the administration of Kabin Buri Subdistrict Administrative Organization, Kabin Buri District, Prachin Buri Province. The questionnaires were used to collect the data. The sample group consisted of 150 domiciled people in Kabin Buri Subdistrict Administrative Organization, Kabin Buri District, Prachin Buri Province. The statistical analysis was performed by percentage, mean, and standard deviation. Findings revealed that: 1. most people graduated from primary schools. They are married, aged over than 21 – 30 years. They are employees with 3,000 – 8,000 baht monthly incomes. 2. overall, people participated in the administration of the sub-district organization at a moderate level, ranking from the highest to the lowest as follows: the participation in other performances, the political participation and policy participation. 3. the researchers adopted the strategy plan for the development guidelines of the participation of people toward the administration of Kabin Buri Subdistrict Administrative Organization, Kabin Buri District, Prachin Buri Province including 5 strategies within 16 activities as follows: 1) increasing 4 activities for the political development participation, 2) developing 3 activities for the participation in setting the policies, 3) developing and promoting 3 activities for the community participation in doing activities with local government organizations and related organizations, 4) developing 3 activities for the participation of the audit, and 5) developing 3 activities for the other performances

Keywords: Participation; Administration

บทนำ (Introduction)

การปกครองตนเองโดยรูปแบบการปกครองท้องถิ่น (Local self government) เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่นและประเทศชาติโดยส่วนรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่รัฐให้อิสระในการบริหารงานมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมและอำนาจหน้าที่อื่นๆซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสปกครองตนเองตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยที่ประชาชนสามารถเลือกตัวแทนของตนเองได้โดยตรงองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆได้ตามกฎหมายโดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารพัฒนาระดับตำบลทั้งในทางทฤษฎีและทาง

ปฏิบัติในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบทเป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่างๆในชนบทซึ่งจะทราบถึงปัญหาความต้องการที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไขได้เป็นอย่างดีอันจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชน (วิรัชนิภาวรรณ, 2536) และเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานการจัดการทรัพยากรและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างอิสระและคล่องตัวมากขึ้นเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรประชาชนที่สามารถกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อสะท้อนปัญหาความต้องการของชุมชนหรือสนับสนุนให้ท้องถิ่นได้ช่วยกันตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (โกวิทย์ พวงงามและปรีดี โชติช่วง, 2544)

ในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบอบประชาธิปไตยคือการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นซึ่งมีความหมายคือการกระจายอำนาจไปยังประชาชนโดยได้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ซึ่งในวิสัยทัศน์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของคณะกรรมการกระจายอำนาจในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544 – 2547) ของการถ่ายโอนภารกิจตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยการสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจหลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปีแรกสิ้นสุดลงจนถึงระยะเวลาการถ่ายโอนปีที่ 10 (พ.ศ. 2548 – 2553) ตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านมีการปรับบทบาทของราชการบริหารส่วนกลางราชการบริหารส่วนภูมิภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจมีการปรับกลไกความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนภูมิภาคอย่างกลมกลืนรวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันจะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้นและจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสซึ่งถือเป็นกลไกในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้นองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามนโยบายรัฐบาลในการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่การปกครองท้องถิ่นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้และตัดสินใจในการบริการได้ด้วยตนเองทั้งด้านการบริหารงานบุคคลการบริหารการเงินการบริหารงบประมาณการบริหารการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดเก็บรายได้เป็นต้นวิถีสู่ท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จสูงสุดในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ก็คือการบริหารจัดการที่ดีแต่การบริหารจัดการที่ดีจะเกิดขึ้นได้ปัจจัยหนึ่งก็คือการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือประชาคมท้องถิ่นซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจเพราะการกระจายอำนาจก็เพื่อประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นโดยส่วนรวมนั่นเองการตัดสินใจที่จะจัดสรรทรัพยากรอันมีคุณค่าขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องอยู่บนผลประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการกระจายอำนาจทางด้านการบริหารการเงินการคลังและการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับการปรับปรุงโครงสร้างทางการบริหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการภายในและภายนอกองค์การรวมทั้งการสร้างกลไกการตรวจสอบกำกับดูแลที่เข้มแข็งทั้งภาครัฐและภาคประชาชนท้องถิ่นทิศทางการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเน้นที่ความ

ร่วมมือจากประชาชน รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชาติ เพื่อให้บรรลุผลนั้นปลายที่พึงปรารถนาคือ ประชาชนมีความสงบสุขทางใจมีคุณธรรมช่วยตนเองและสามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันต่อกระแสความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติระหว่างเมืองกับชนบทระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม (ชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ, 2546)

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นประเด็นสำคัญที่สุดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนที่ประชาชนจะได้รับการกระจายอำนาจซึ่งการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคประชาชนโดยในส่วนของภาครัฐทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็เร่งดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับในภาคประชาชนอันเป็นไปสู่ท้องถิ่นก็คือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริการงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นการถอดถอนผู้บริหารการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้นจึงเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประสบความสำเร็จสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญ

จากการที่ผู้ศึกษาเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ทราบว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีปัญหา กล่าวคือเมื่อประชาชนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ก็ไม่ได้สนใจว่าผู้บริหารจะไปปฏิบัติหน้าที่อย่างไร คงปล่อยให้เป็นที่หน้าที่ของผู้บริหารหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานไปเอง ด้วยสาเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงนทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงนทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา(Descriptive research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงนทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีโดยผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนของการดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ประชากรผู้อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 17 หมู่บ้าน รวมเป็นจำนวน 7,890 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ประชากรที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีทั้งสิ้น 150 คน กำหนดโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลและแบบสอบถามปลายเปิด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างและปรับปรุงขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคำถามปลายปิดแบบประมาณค่า 5 ระดับคือ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “บางครั้ง” “ไม่เคย” และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 มากที่สุด หมายถึง ได้ร่วมกิจกรรมมากกว่าปีละ 4 ครั้ง

คะแนน 4 มาก หมายถึง ได้ร่วมกิจกรรมปีละ 4 ครั้ง

คะแนน 3 ปานกลาง หมายถึง ได้ร่วมกิจกรรมปีละ 2-3 ครั้ง

คะแนน 2 บางครั้ง หมายถึง ได้ร่วมกิจกรรมปีละ 1 ครั้ง

คะแนน 1 ไม่เคย หมายถึง ไม่เคยได้ร่วมกิจกรรมเลย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

2. แจกแบบสอบถามไปให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวนแบบสอบถาม 150 ชุด และได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล

2. การลงรหัสข้อมูลผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ตรวจสอบข้อมูลแล้วมากำหนดรหัสใส่

3. การวิเคราะห์ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้แล้วนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของประชาชนกลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยแยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง บางครั้ง ไม่เคย และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4.20 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	บางครั้ง
1.00 – 1.80	ไม่เคย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าจากตัวแปรด้านเพศ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.67 เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.33 ด้านอายุมากที่สุด มีอายุ 21-30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.67 และน้อยที่สุดคือ 18 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.67 ด้านสถานภาพมีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.33 และน้อยที่สุด หม้าย/หย่า คิดเป็นร้อยละ 22.67 ด้านการศึกษามากที่สุด สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.33 และน้อยที่สุด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่มี อาชีพที่มากที่สุด ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 34.00 และน้อยที่สุดรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 8.00 รายได้ต่อเดือน มีรายได้ต่อเดือน 3,000 -8,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.33 และรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.34 ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบข้อมูลดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมด้านการเมืองโดยรวมอยู่ระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.02 โดยติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.5 มากสุด โดยเข้าฟังการชี้แจงเจ้าหน้าที่ที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับเคยไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุก

ครั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.24 ปานกลางและเคยช่วยเหลือให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย 2.55 น้อยสุด

ด้านร่วมกำหนดนโยบายจากการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.75 มากสุดโดยเคยเข้าพบและหารือกับคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย 2.89 ปานกลางและมีส่วนร่วมทำแผนพัฒนากับองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย 2.54 บางครั้งน้อยสุด

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมจากการศึกษา พบว่าประชาชนจากตาราง 4 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรม โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.73 โดยเข้าร่วมงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่, การส่งเสริมการกีฬาการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ย 3.25 มากสุด ได้ร่วมติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านและตำบลของท่านเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 3.16 ปานกลางและเคยมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ย 2.14 บางครั้งน้อยสุด

ด้านการตรวจสอบจากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมการตรวจสอบโดยรวมแล้วอยู่ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.41 โดยมีส่วนร่วมติดตามความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน/ตำบลของท่านภายหลังดำเนินกิจกรรม/โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ย 2.78 มากสุด มีส่วนร่วมติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ย 2.65 ปานกลาง และมีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย 2.10 บางครั้งน้อยสุด

ด้านการแสดงออกด้วยวิธีอื่นจากการศึกษา พบว่าประชาชน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการแสดงออกด้วยวิธีอื่นโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.34 โดยมีส่วนร่วมมือทุกครั้งเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลจัดกิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.64 มากสุด การมีส่วนร่วมเมื่อประสบปัญหาเดือดร้อน เช่น ขาดแคลนน้ำจะนำความเดือดร้อนไปแจ้งขอความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ย 3.56 ปานกลาง และการมีส่วนร่วมต่อต้านหากองค์การบริหารส่วนตำบลทำไม่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 2.93 บางครั้งน้อยสุด

สรุปผลการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแค มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลางเรียงลำดับ คือด้านการมีส่วนร่วม ด้านการแสดงออกด้วยวิธีอื่น ด้านการมีส่วนร่วมด้านการเมือง ด้านร่วมกำหนดนโยบาย ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแค ระดับน้อยคือด้านการตรวจสอบ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussions)

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี อภิปรายการศึกษาได้ดังนี้

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมด้านการเมือง พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่เสมอ รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้งและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดด้านช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา มีแสง (2544) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมด้านการเมืองของนักศึกษาสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ผลการศึกษา พบว่านักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการเลือกตั้งติดตามสถานการณ์ทางการเมืองในระดับปานกลางและการให้ความรู้การเมืองแก่ประชาชนการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและการชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือเพศอายุสาขาวิชาชีพที่เรียนอาชีพความสนใจข่าวสารการเมืองตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลคือสถานภาพสมรสภูมิฐานะความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านร่วมกำหนดนโยบาย พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเคยเข้าพบและหารือกับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรองลงมามีการนำปัญหาของหมู่บ้านเข้าในที่ร่วมประชุมการจัดทำแผนชุมชนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเคยร่วมตัดสินใจเลือกปัญหาความต้องการพัฒนาตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ (2546) การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลว่า อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในการพัฒนาตำบลโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้ 1) ด้านความสนใจรับรู้ข่าวสาร 2) ด้านการประมวลปัญหาและความต้องการของตำบล 3) ด้านการเสนอความคิดเห็นด้านการพัฒนาตำบลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล 4) ด้านการติดตามกำกับผลการดำเนินงาน 5) ด้านการให้และรับประโยชน์ในโครงการ/กิจกรรมปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในการพัฒนาตำบลได้แก่การเป็นประชาคมตามแนวของทางราชการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาตำบล

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมกิจกรรมต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือเคยเข้าร่วมงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่ กีฬา การอบรม รองลงมาด้านการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านและตำบลของท่านเป็นประจำและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเคยเข้ารับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรณู คุปต์ขีเฐียร และคณะ (2545) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลและมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง

ด้านการตรวจสอบ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมด้านการตรวจสอบต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือเคยติดตามความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน/ตำบลของท่านภายหลังดำเนินกิจกรรมโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลรองลงมาติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือเคยเข้าควบคุมดูแลตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนวนน้อย

ตรีรัตน์ และคณะ (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลผลการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังคงอยู่ในระดับต่ำ โดยการมีส่วนร่วมยังค่อนข้างจำกัดในเรื่องการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเป็นหลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายหรือการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีค่อนข้างต่ำ

ด้านการแสดงออกด้วยวิธีอื่น พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมด้านการแสดงออกด้วยวิธีอื่นต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือเข้าร่วมมือทุกครั้งเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลจัดกิจกรรมต่างๆ ส่วนการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาเมื่อประสบความเดือดร้อนเช่นขาดแคลนน้ำจะนำความเดือดร้อนที่ไปแจ้งขอความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมรองลงมาส่วนข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือจะมีการต่อต้านหากองค์การบริหารส่วนตำบลทำไม่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องศึกษาผลการศึกษาและจัดกิจกรรมรณรงค์พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ปัญหาในตำบลรวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและทำให้ประชาชนเข้าใจบทบาทและที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่อำเภอจังหวัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำผลการศึกษาและกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มประชาชนที่ย้ายมาจากที่อื่นในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่หรือทำการวิจัยภาพรวมทั้งจังหวัดเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการนำผลการศึกษาไปใช้อ้างอิงและในการปฏิบัติต่อไป

3. ศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรเพศอายุอาชีพกับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง (References)

กมลรัตน์ ศรีกิจการ. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลบางเระ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. ภาคนิพนธ์ บศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สุพรรณบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร. เกียรติศักดิ์ เอื้อเพื่อ. (2546). การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอมะนังยโสธร จังหวัดยโสธร. ยโสธร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

- ชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลบางตาหลวงอำเภอ
หนองจิก จังหวัดปัตตานี. ภาคนิพนธ์ บศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปัตตานี :
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นริศ ขำนุรักษ์. (2538). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบท
ของสภาตำบล : ศึกษากรณีจังหวัดหนองบัวลำภู. ภาคนิพนธ์ บศ.ม.
(พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- เบญจมาศ วงษ์สุวรรณ. (2545). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองในการ
ดำเนินกองทุนชุมชนเมือง : ศึกษากรณีชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์
บศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- ปภาวิน เพ็ชรนอก. (2543). การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเลินนงกา จังหวัดยโสธร.
ภาคนิพนธ์ บศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พาที เฉยเจริญ. (2542). การมีส่วนร่วมของผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อการป้องกัน
อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองราชบุรี. ภาคนิพนธ์
บศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มนตรี นาคสมบูรณ์. (2540). การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการเมืองการบริหารขององค์การ
บริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี. ภาคนิพนธ์ บศ.ม.
(พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สามารถ ก้อนจันทร์. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี.
ภาคนิพนธ์ บศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุนิตย์ มะลิวัลย์. (2540). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านตามโครงการแก้ไขปัญหา
ความยากจน : ศึกษาเปรียบเทียบจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดพะเยา.
ภาคนิพนธ์ บศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.